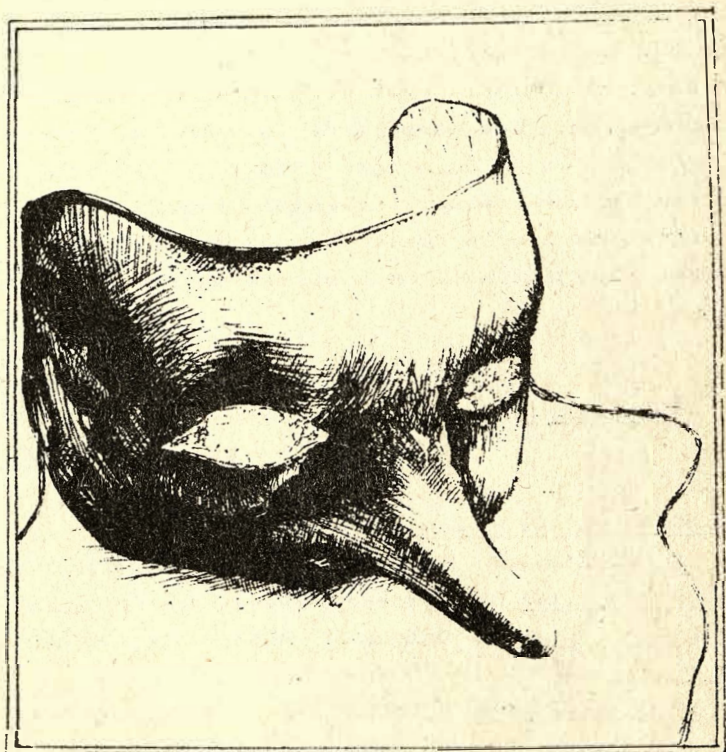

Támpont

A BKE
KÖZNEVELŐSÉGI
DIZAJNSÁG KÖZPONTI
LAPJA

V. ÉVF. 12. SZ.

1991 február

BME PROGRAM:

A BUDAPESTI MŰSZAKI EGYETEM PROGRAMJA

Sajnos a szerkesztés időpontjában még a klubok többsége nem tudott információkkal szolgálni.

"R" klub

Mentálhigiéniai sorozatuk keretében 1991. februárjában három témakörben szerveznek foglalkozásokat.

Kerényi Gabriella pszichológus vezetésével új segítő csoport indul a KÉNYSZERES EVŐK számára. Itt várják mindazokat, akiknek étkezés-sel kapcsolatos problémáik vannak. Nemcsak túlsúlyos, hanem a fogyókúrával elégedetlen asszonyok és férfiak jelentkezésére is számítanak. Február 14-én és 21-én, szerdán 17 órai kezdettel ingyenes bevezető előadást tartanak.

Ugyancsak szerdánként lehet érdeklődni a februárban induló kezdőknek szánt jóga csoportról is. Oktató: Kóródi Tivadar Hétfőnként 18.00 és 20.00 óra között, Csatlakozó nevű programuk keretében információkkal szolgálnak humanisztikus pszichológiai és önsegítő rendezvényekről, köztük a COCO alapkurzusról. (Ennek keretében elsajátítható ez a párosával gyakorolható, önsegítő technika)

A SZKÉNÉ PROGRAMJA

FEBRUÁR

19-én 19.00 és 21.00-kor S. MROZEK: MULATSÁG

játsszák: Lán János, Gáspár Sándor, Dörner György

21-én 22-én 19.00: Bornemissza Péter: MAGYAR ELEKTRA

23-án 24-én 19.00: M. Bulgakov: MESTER ÉS MARGARITA

25-én 19.00: SZUPERREPRODUKCIÓ az Utolsó Vonal előadása

26-án 19.00 és 21.00: HÉTVÉGI HÁZ . Három kép Osborne: Dühöngő ifjuság c. drámája nyomán

27-én 14.30 és 19.00: Horgas Béla: HÉT TÖRPE

28-án 20.00: Méhes Csaba: PISZTRÁNGÖTŐS avagy a süketelás és a tenger - probléma két részben - írta és rendezte valamint adagolja: Méhes Csaba. Szötymörök: Sólyom Tamás

BEKÖSZÖNTŐ

"ALATILINK MORÁLIK" -
"DE ITT NEM FÉRKÖL LERÁJZÓ"

EMBEREK A METRÓN, NÉMA SZÁJAK ÉS SÁPADT
ARCOK. MERT MONDANÁD, ANGYAL RÁLET EL FÖLÖTTÜK.
NEKÜNK NEM ER FÜTÖTT EGYÜNKBE, HOGY A METRÓ
A SEMMI FELE TÁVOLÍT, NINCS BEÁRÁNK IGAZÁN
VISPRAVÁGYÓDÁS, NEKÜNK NEM MOND SOKAT AZ AULD
LANG SYNE, DE MEG A MIKULA'S IS ELVESZETTE UT-
KÖZBEN A ZSÁKÁT. MÁR NEM FÁZ, HOGY A BLATTÁK A
SZINHA'Z MELTÉN CSAK KÖPÁKÁS SÍK ÉS NEVET, VALAHOGY
HOGY TESÜNK, MINT AL A TÖRZS MELT A HALÓTAK NEVET
TÖBBI + SZÓTAKBÓL, ÉS MEG AZ AZONOS ALACSI ÁLLATNEVEK
TÉLYETT IS HAT TALÁL. PERSE EZ IS CSAK ELTULZÁST
TÉZ FÉSZNEK.

AZ EMBEREK A METRÓN MÁR NEM TUDZÁK TOVÁSB A
LERFET. A MORÁLAJT MEG HALLZUK, DE ER IGAZÁN
SEMMI KÜLÖNÖSET NEM FELENT. MEG SEM PRÓBÁLTAM
RÁFÖNNI, MI VAN A FÉLKÉSEN, VÁK MERT VITTEM ÉSZRE,
HOGY ŐK NEM FORGATTÁK. ELŐRE NÉZNEK. NEM
VÍSZA. ÉS ER TÉVESZTETT MEG. ER TETT ENSEM IS
OPTIMISTA'VA'. MOST MÁR TUDOM, HOGY VAK MERT VAN
IGY, MERT ELŐC VAN A SEMMIK. IGY HAT GUSNERE'-
SEM NEKED, HOGY A TERMÉHET ISTEN HARAGGATÓC SEM
FELVÉ VOLT MERSLED KATRATORDUMI. ELFORDUMI.
VÍSZA NÉZNI.

NE HANYD BE A SEMMÉD. VAGY CSUKD BE, DE FIGYEL.
A BORÁROS TÉREN 46 EGY MERTS HAMBURGER.

EZ BUDAPEST 1991. FEBRUÁR 13-ÁN

LEVÉL ÉS CIM A
FELKÉPÍTŐSÉGEN

PROGRAM:

A

Közép D.C.

műsora

1991. február 22-én, pénteken este 19³⁰ - 02⁰⁰ -ig:

KONCERT: EXOTIC együttes

MOZIFILMEK: A Híradó sztárjai (am.)
Ford Fairlane kalandjai (am. vígjáték, fsz.: Andrew Dice Clay)

CASINO

TEAHÁZ

SALÁTABÁR

1991. március 1-jén, pénteken este 19³⁰ - 02⁰⁰ -ig:

KONCERT: NAPOLEON BOULEVARD együttes

MOZIFILMEK

CASINO

TEAHÁZ

SALÁTABÁR

Kedves Barátunk!

Szeretettel meghívunk a Közép-Európa Társadalomtudományi Klub következő estjére. Hagyományainkhoz híven a félévben is túlnyomórészt határainkon túlról érkező előadókat látunk vendégül.

1991 február 19-én, kedden 19.00 órakor a Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetem VIII. ker. Makarenkó u. 20. sz. épületben vendégeink a JELENLÉT című kolozsvári hetilap fiatal szerkesztői: Balássy Katalin, Biro Á. Attila, Fulop László, Zsolt, Irsai Zsolt, Kim Katalin, B. Kiss Botond, Kiss Szabolcs, Kusztos Enikő, Szacsavay Pál. Az est fő témája: "transzszilvanizmus, vagy posztmodern", a romániai magyar irodalom, képzőművészet, zene történeti fejlődése. A beszélgetést fiatal erdélyi képzőművészek kiállítása, zenei betétek, video- és diafilmek vetítése foglalja keretbe.

A JELENLÉT című lap által a romániai magyar felsőoktatás történetéről kiadott vékony könyvet és más kiadványokat a helyszínen árusítani fogjuk.

B. Kiss Tamás, klubvezető

támpont -4

Közgáz film klub

KÖZGÁZ FILMKLUB

Folytatódik a Közgáz „Bevezetés a Filmművészetbe” c. sorozata:
„Ami a mozikból kimaradt” címmel.
Február 11-től minden hétfőn két / 6. és 8-tól / , és minden szer-
dén egy / 6-tól / filmet vetítenek immár hagyományosan a IV.-es
előadóban.

Febr. 18. 18 óra Godard : Éli az életét

20 óra Forman : A verseny

Febr. 20 18 óra Fassbinder: Amikor 13 újhhold van egy évben

" A konok és pocakos zseni, saját bevallása
szerint ugyanaz akart lenni, mint Shakespeare a színház, Marx a
politika és Freud a lélektan számára. Vagyis olyan alkotó, aki
után nem lehet ugyanúgy csinálni a dolgokat."

/Zöldi László

Febr. 25. 18 óra Bergman : Csend

Filmkultúra, 82/

20 óra Kieslowski : Befejezés nélkül

Febr. 27. 18 óra Besson : Élethalálharc

Támpont Stúdió programja

Közgáz Klub

Február 21. 18.30. Líra és pszichoanalízis

József Attila - Egy új megközelítés

Ea. Zoltán Katalin

20.30. Metodus koncert

Február 28. 18.30. Dóczy Péter előadása

Pilinszky verseiből

20.30. Metodus koncert

Március 7.

18.30. Vallai Péter előadása

20.30. Metodus koncert

Március 14. 18.30. Líra és Misztikum I.

Pilinszky János versei

Ea. Zoltán Katalin

20.00. Latin-Amerikai est

"Kálvintér" zenekar

Március 25. 18.00. Zalán Tibor versei

Huzella Péter zenésítette meg, adja elő

kísér írj. Rátonyi Róbert

Az est címe: Műfordítók

támpont. 5 -

Az ÜRÖKMUZGÓ februári programja

18. 18.00 EGY HALÁLRAÍRÉLI MEGSZÜKÜLT (francia, 1956)
h. rendezte: Robert Bresson
"Mivel a transzcendentális stílus alapvetően stílus, így megragadható, meghatározható, elemezhető. Bár a transzcendentális művészet a láthatatlan és megfoghatatlan felé törekszik, a stílus mindig látható és megragadható. Pontos eszközöket - a beállítás szöge, dialógok, vágás - használ előre meghatározott transzcendentális céllal."
20.00 A BURZSOÁZIA DISZKRÉT BÁJA (francia, 1972)
r: Luis Bunuel
19. 18.00 VÉILEN BALTAZÁR (francia, 1966)
k. r: Robert Bresson
20.00 BERLIN FÜLÖTT AZ ÉG (német-francia, 1987)
r: Wim Wenders
20. 18.00 A SZURÁMI VÁR LEGENDÁJA (szovjet, 1985)
sze. r: Dodo Abasidza, Szergej Paradzsanov
"Szergej Paradzsanov nem halt meg. Lemetése, a gyászszertartás Jereván főterén, a néma tömeg hátán úszó nyitott koporsó, benne Paradzsanov utolsó maszkjával és jelmezével, nem csupán nyilvánvaló idézet a "Gránátalma színé"-ből, mikor a templomban veszik körül a felravalozott katolikoszt a bárányok, hanem valóban Paradzsanov rendezői műve, megvalósított filmkép, melyben a ceremóniamester végleg az általa teremtett világ részévé válik."
20.00 MOUCHETTE (francia, 1967)
r: Robert Bresson
21. 18.00 TEJÚT (francia-olasz, 1969)
cs. r: Luis Bunuel
20.00 A magyar kísérleti film története
Sára Sándor: PRU PÁRIA (1970)
Grünwalsky Ferenc: SÉRÉGSZEMLE (1972)
Tímár Péter: MOZGÓKÉP-ANALÍZIS (1977)
Mauer Dóra: EMLÉKEZÉS (1977)
Bódy Gábor-Tímár Péter: PRIVÁT TÖRTÉNELEM (1978)
A tavalyi évben indult sorozat következő részei az elmúlt 30 év filmjeit mutatják be. A februári program elsősorban a dokumentumfilm megújulásának tükrében vizsgálja az experimentalista magatartás filmes újjászületését, film és tény, narráció és hitelesség, montázs és fikció fogalmainak átértelmezését. A vetítések előtt bevezető előadások lesznek.
22. 13.00 A BURZSOÁZIA DISZKRÉT BÁJA (francia, 1972)
p. r: Luis Bunuel
20.00 EGY ÁLMODÓZÓ NÉGY FOSZKÁJA (francia, 1974)
r: Robert Bresson
23. 18.00 LANCELOT DU LAC (francia, 1974)
szö. r: Robert Bresson
20.00 A SZABADSÁG FANTOMJA (francia, 1974)
r: Luis Bunuel
"Bunuel az 1989 előtti, késő modern világ komisz, tiszta lelkű, hitetlen misztikusa, aki nem lépett, nem léphetett át a 89-cel tudatosodott, modernség utáni, más - világba. Műve azért is nagyszabású, mert tudja, üzeni, hogy mindaz, amit szembeszegez a tekintély, a paternalizmus, az elnyomás világával, maga is foglya marad annak. Nem esett saját csapdájába, átlátott saját szitáján: nem transzcendentálta saját transzcendencia nélküliségét valamiféle negatív hit-té(hazugsággá)"

24. 18.00 FLL A KÉZLEKELL!(lengyel,1967-1981)
v. r:Jerzy Skolimowski
Jerzy Skolimowski filmje,forman "Lúz van,babám!"-jához hasonlóan "nemkívánatos személy" tette alkotóját hazájában,az 1967-68-as lengyelországban.A filmet betiltották,és csak 1981-ben vették ki a dobozból a Szolidaritás térnyerése idején.Ikkor Skolimowski a háborútól földült Bejrútban rövid előszót fergatott az eredeti film elé.Nézőink most mindkét filmet láthatják.A sors szomorú fin tóra,hogy az 1981-es,megkésett bemutató után sem pergett a film sokáig,december közepén ismét lekerült a műsorról...
20.00 A VÁGY ILLUKZATOS TÁRGYA(francia,1977)
r:Luis Bunuel
25. 18.00 A SZABADSÁG FANTOMJA(francia,1974)
h. r:Luis Bunuel
"Ami 1989-cel,mint számmal körülírható,amely egy kétszázéves trend vége(a francia forradalom bicentenáriuma!),igen sokat tanulhat ettől a hazugságnélküliségtől és rendíthetetlenségtől,amely még azt sem engedhette meg magának,hogy szabadnak higgye,tekintse magát attól a világtól,társadalomtól,egyháztól,álmodtól,emberi társaságtól amelynek következetes ellenfele volt."
20.00 EGY SZELÍD ASSZONY(francia,1969)
r:Robert Bresson
26. 18.00 EGY ÁLMODOZÓ NÉGY ÉJSZAKÁJA(francia,1971)
k. r:Robert Bresson
20.00 BERLIN FÜLÖTT AZ ÉG(német-francia,1987)
r:Wim Wenders
27. 18.00 ASIK KERIB(szovjet,1988)
sze. r:David Abasidze,Szergej Paradzsanov
20.00 LANCELOT DU LAC(francia,1974)
r:Robert Bresson
28. 18.00 A VÁGY ILLUKZATOS TÁRGYA(francia,1977)
cs. r:Luis Bunuel
"A konvenciók elleni szabadság reménytelensége és általánossága - tisztelettel érdemlő,mely a nagyon is helyénvaló rohogést,mingy szakralizálja.Bunuel esetleges rendjében van valami titáni destruktív,az Atyát megkönykődő halálmegvető bátorság,amely nem sandít saját ödvösségére."
20.00 A magyar kísérleti film története
Magyar Dezső:BÜNTETŐEXPEDÍCIÓ(1970)
Bódy Gábor:A HARMADIK(1971)
Háy Ágnes:Egy külön ó naplója(1971)

Az ÜRÖKMŰZGÓ a Mátra moziban működik - VII.ker. Erzsébet krt.39. - a Magyar Filmintézet Budapesti Filmmúzeumaként.

ÖRÖK MŰZGÓ

— Lampont 7

FILM

FILMSZEMLE helyett: szóváltás

Szóváltás a Magyar Filmről: Évek /sőt évtizedek/ óta felmerülő kérdésekre kereste a választ négy magyar rendező- Makk Károly, Mész András, Enyedi Ildikó, Sára Sándor - és egy forgatókönyvíró-Bereményi Géza - a február 4-én megrendezett összejövetelen. SO forintért az eddig a télvégi filmszemléhez szokott közönség MEGTUDHATTA,

hogy mi Enyedi Ildikó készülő filmjének témája. /Reinkarnációk sorozata, történelem amúgy, enyediésen/

hogy Mész András három nyelven beszél és nem is akar ő olyan harcos képviselője lenni fiatal kollegáinak, mint amilyen, egyébként meg Albániába készül kiruccani.

hogy Sára Sándor szólót természet, és hogy még mindig nem mutatták be és egyelőre nem is szándékoznak bemutatni egyetlen dokumentumfilmjét sem a Magyar Televízióban.

hogy Makk "tanárúr" filmjeinek megszületéséhez talán a szilenci-umra is szükség volt annak idején...

Csak éppen azt nem tudtuk meg, hogy az idén miért nincs filmszemle. /Ez utóbbi szó mindössze, ha kétszer-háromszor hangzott el./

Esett ugyan szó arról, hogy nincs pénz, nincs producer, rossz a magyar televízió struktúrája /mer'igazánsegíthetne!/, de ez sem nyugtatta meg a kíváncsi nézőket. A bibi ott van, hogy pénz, producer éppenséggel eddig sem volt, de volt Szerelem, Szindbád, Szeressétek Ödör Emiliát, Te rongyos élet, Napló-sorozat, Megáll az idő, Mephistó, Szamárköhhögés..., vagy legújabban Az én XX, századom.

Ezek a filmek is mind azt bizonyítják, amiben a jelenlévők amúgy egyet is értettek, hogy a magyar film egy jel entős szellemi többlettel kelhet csak versenyre /ha szükség van egyáltalán a versenyeztetésre/ a többi Európa-i, ill. amerikai filmmel.

Hát akkor? Azt hiszem, a "hozzáállással" van a fő gond.

Arra a bizonyos "érző", belső hangra kellene hallgatni, amire Bereményi Géza olyan finoman felhívta a figyelmet. Irdemes megjegyezni, aki komoly nyugottsággal, áttetsző értelemmel beszélt a filmekről, de legfőképpen saját feladatáról. Enyedi Ildikó volt még az, aki atöbbbieket heves szóváltásán fölülkerekedett, aki a pénz, producer, stb kusza erdejében egy tisztást, s hozzá ösvényt talált, míg mások vadcsapásokon, túl-okosan nyomkeresve botorkálnak még beljebb a sűrű bozótba.

Ahol pusztán amatőrmunkával olyan mozisiker /hazai értelemben vett/ születik, mint a Vattatyúk, nos, ott igenis legyen filmszemle.

Az idén volt kesergés, anekdóta-mesélés, sőt elhangzott még ígéret is: talán Szeptemberben megrendezésre kerül a '90-es FILMSZEMLE!

Kovács Ignés

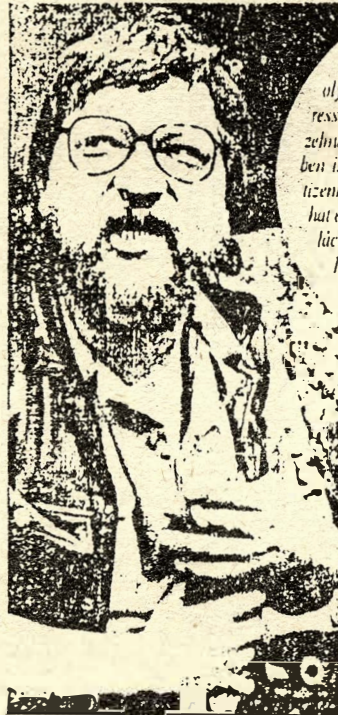
Árnylat - 8

RAINER WERNER FASSBINDER

(1946–1982)

AMIKOR 13 ÚJHOLD VAN EGY ÉVBEN

(EMLÉKEZŐ 1991. JANUÁR 17-TŐL A SZÍNHÁZ MOZIBAN (XIII., SZENT ISTVÁN KRT. 16.)

”Minden hétköznapi év a hold
éve. Az ilyen években különösen az
olyan emberek szenvednek fokozott dep-
resszióban, akiknek a létét mindenképp ér-
zelmeik határozzák meg, s ez, ha kisebb mérték-
ben is, de azokra az évekre is áll, amelyekben
tizenháromszor van újhöld. A XX. században
hat év van, amikor fennáll a veszélyes konstel-
láció – ezek egyike az 1978-as év. Azelőtt
1908, 1943 és 1957 volt ilyen, és 1978
után még az 1992. év fogja sokak
létét veszélyeztetni.

” Fassbinder

A film a transzsexuális Ervin/Elvira
életének utolsó öt napjában lezajló
találkozásokat, megpróbáltatásokat
mutatja be. Megpróbálja kideríteni,
hogy miért jut ez az ember arra az
elhatározásra, hogy az öökdió napot ne
kövesse újabb.

Forgatókönyv, kép, rendező:
RAINER WERNER FASSBINDER

Szereplők:
VOLKER SPENGLER,
INGRID CAVEN, EVA MATTES,
GOTTFRIED JOHN

RAINER WERNER FASSBINDER

(1946–1982)

„A konok és pocakos zseni, saját bevallása szerint, ugyanaz akart
lenni a film számára, mint Shakespeare a színház, Marx a politika
és Freud a lélektan számára. Vagyis olyan alkotó, aki után nem
lehet ugyanígy csinálni a dolgokat.”

(Zöldi László, Filmkultúra, 82/4.)

A BUDAPEST FILM FORGALMAZÓ ÉS MOZIÜZEMI VÁLLALAT AZ ALÁBBI
FASSBINDER FILMEK JÁTSZÁSI JOGÁT VÁSÁROLTA MEG.

Petra von Kant keserű könyve (1972) már a mozik műsorán

A szabadság ökölgése (1974) már a mozik műsorán

Amikor 13 újhöld van egy évben (1978) január 17-től a Színház moziban

A dogasz ismert (1969)

Miért lett R. úr orvosfiú (1969)

Elfi Bries (1974)

A harmadik generáció (1979)

Az utolsó négy film pontos bemutatási időpontjáról később küldünk értesítést, illetve
a Pesti Műsortban jelenik majd meg, figyelje az ART mozik műsorát.

A filmekről készült kiadványt megtalálhatjuk a Fassbinder filmeket játszó mozikban!

MOVIE PLUS – DIA

(X)

ta'mport 9

ANDY WARHOL - "NYOMATOK"

Andy Warhol "Nyomatok" című kiállítását a New York-i Museum of Modern Art a prágai Nemzeti Galéria kérésére szervezte, hogy abban az országban is bemutatassa a nagy művész alkotásait, ahol szülei éltek, mielőtt kivándoroltak volna az Egyesült Államokba.

A kiállítás több 85 szerigrafából áll, köztük Andy Warhol leghíresebb portréi: Marilyn Monroe, Mao, Jackie Kennedy, Mick Jagger, Lenin, ezen kívül a Virágok és a híres Cambell-leveskonzervek, csakúgy, mint Superman, vagy Mikiegér, a rajzsorozatok hősei és más kevésbé ismert témák: a Sarló és Kalapács, a Villamosszék, a Holdséta, az Úr legyőzése.

Ez a kiállítás világosan mutatja, hogy a sokszorosított grafika fontos része volt Andy Warhol művészetének, és azt is, hogy a művész nyomatai a hatvanas években óriási szerepet játszottak az amerikai szerigrafia fejlődésében.

(A kiállítás március 24-ig tart nyitva.)

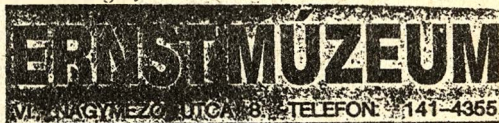
CAMIEL VAN BREEDAM (Belgium) és WLADISLAW HASIOR (Lengyelország) szobrászművészek kiállítása

A két művész objektív installációi és assemblage-ai a szürrealizmussal és a dadával rokoníthatók. A profán tárgyak, zászlók, játékok és szerszámok műveikben mágikus erejű jelképek hordozóivá válnak, s a múlttal, a hagyományokkal, a történelmükkel való azonosulás ellenére sem nélkülözik azt a csipetnyi iróniát, amellyel szükségképpen relativálják múltjukat, s jelenüket, azaz saját egzisztenciájukat.

ARDAI ILDIKÓ textilművész kiállítása

A sokszínű avantgarde törekvés mellett Arдай munkái eleinte hagyományosnak tűntek. Akár térobjektok motívumairól, akár szőnyegeiről legyen szó - a népművészet motívumvilágát régi szövés technikákkal elevenítette fel. Tanulmányozásuk, felhasználásuk során mindig az eredeti formálásból indult ki, ezeket absztrahálta, és alkalmazta rongyszőnyegein, sisálfüggönyein, dekoratív falikárpitjain és képzőművészeti igényű fal- és tértextiljein. Tárlatán e funkciójában sokféle munkáit mutatja be.

(A kiállítások március 17-ig tekinthetők meg.)

VÁRNAGY ILDIKÓ szobrászművész kiállítása

"Várnagy Ildikó csúfondárosan hagyományos szobrai, eredendő, plasztikai jelalkotó tevékenysége, idoljai, primitív, mágikus és rituális funkciójú ikonikus művei, meditációs terei: csupa antitézisei annak, amit szobrászatnak tartottunk. Kiderült, hogy nemcsak használja a szobrászi eszközöket, (mintázás, összerakás) anyagokat, komponáló módszereket, hanem folytonosan újakkal áll elő (rongy, hungarocell, talált tárgyak, sík, szín, mobilitás, nyitottság). Nem elsőként a művészettörténetben, de nem is ez a lényeg, hanem, hogy évezredek, ezer kilométereket áthidalva terem olyan új plasztikai értéket, melyek szorosan életéből, életünkben fakadnak. Hogy szobrásznak nevezzük, e, nem érdekli, hiszen nem hisz a képzőművészet ágainak elkülönítésében, sőt a különböző emberi tevékenységek szétválazthatóságában sem, sokkal inkább szoros egységükben. Ilyenképpen összetett művei egy összetett világkép hordozói."

(Részlet Késérő Katalin katalógus-szövegéből.)

A kiállítás február 24-én zár.

Lámpa 10

TIZENEGYEDIK OLDAL

Búcsúztató

12 óra van.
Üres zsebembe markolok
játszok a gondolattal.

Árnyékám mülékony,
fel-felvillan,
továbbsuhan,
nádszálnak vékony,
hajlik a súly alatt.
Ha hagyom,
hogyan legyen,
tükör a szemében,
szép emlékezetem.
Szikrát sikolt
kő a kőnek,
haja lángja,
deres marka,
gyertyát gyújt
az elmenőnek.
Villan a szem,
csillog a szem,
patakok medrében
sós ízet nyelem,
ébredezem.

Lant fejfája, takarója,
Őszi zápor búcsúzója,
Lágy szellőbe támaszkodva,
Súlyos emlék áldott foglya.

Áradás

Hol marad az álom, könnyes énem sója,
Mi vak hitem, keservem még arcomba szórja,
Hol van az a félénk, lágy hitetlen hullám,
Mely botlott gyermekségem árnyai közt vár rám.

Sötét illat-felleg didergő parázsa,
Elhagyott ágyaink keserves varázsa,
Széttört tükröm, mint életem kesergője,
Minden szilánkom lelkem szeretője.

Ismeretlen költő

Lencső László: HUSZÁRIK BREVIÁRIUM

Szabad Tér Kiadó

"Ez a könyv nem monográfia, nem életrajz, nem is fényképalbum vagy dokumentumgyűjtemény. Kicsit ez is és az is, nincs meghatározható műfaja. Mindennapi forgatásra szánt breviáriumnak készült, de annak is szabálytalan, mert nem egy szerző műveit tartalmazza csak, hanem magát az alkotó embert is felidézi.

Hőse, témája és valódi szerzője a sokoldalú tehetséggel megáldott-megvert egyszervolt Huszárik Zoltán, a képzőművész-filmrendező. Önmaga volt az ELEGIA, a SZINDBAD, ACSONTVÁRY, az A PIACERE.

Küldetéses ember volt. Humánussal megbélyegzett szent és esendő. Kortársunk, aki azért született és arra ítéltetett, hogy önmagát alkotásokká varázsolva emberarcunkat tárja elénk.

Helyettünk és érettünk.

Sorstársaihoz - Kondor Béla, Nagy László, Latinovits Zoltán, Pilinszky János - hasonlóan idő előtt hagyott el bennünket.

Hiányzik.

Ezért született ez a szertelen és szabálytalan könyv. Szükségünk lenne az odafigyelésére, a törődésére, az általa történő megmérettetésre, el nem kezdhetett és be nem fejezhetett műveire. Mindarra, amit mondani akart még.

Nem vigyáztunk rá. Nem kapott meg minden, neki járó lehetőséget. De kell érnünk azzal, amit reánk hagyott, s ez nem kevés. De mennyi lehetett volna még!

A filmszalagokon fakulnak a színek, a tusrajzok fénye megkopik, elszürkül a legendák varázsa. Huszárik Zoltán kilenc éve nincs közöttünk.

Idézőjel ez a könyv... de felkiáltójel is. Memento.

Az ember esendő. Többnyire elfogultan vall önmagáról, még elfogultabb képet képet alkot arról, akit szeret és tisztél, s természetesen a saját nézeteinek megfelelően válogat mások megnyilatkozásaiából. Szeretne egyszerre mindent megmutatni, ugyanakkor lényeges dolgokról feledkezik el.

Itt és most sem történik másként. Vállalom.

Köszönet mindazoknak, akik segítettek munkámat. Sokan voltak. Nevük megtalálható a könyvben." - ír Lencső László "Beköszöntő"-jében.

(500 Ft)

Bogyay Katalin: IN MEMORIAM PILINSZKY

Officina Nova Kiadó

Mintha szent lett volna egy nagyvárosi ikonról, úgy állt Pilinszky János, az áttetsző testű és törhetetlen szellemű költő az ötvenes, hatvanas és hetvenes évek Budapestjén és Párizsában, jóbarátok és ivócimborák, szerelmes asszonyok és munkát adó papok között.

A náci koncentrációs tábor szenvedésének, az ötvenes évek megalázó kitaszítottságának sebhelyeivel lelkében érte meg, hogy tisztelték, szerették, olvasták és szavalták, hogy a kor köztudatában a vitathatatlanul nagy költők közt szerepelt akkor is, ha csak néha-néha jelent meg egy vékony kötete. Ám az nagyobb súlyú volt, mint... Nem, Pilinszky sem mondott volna neveket.

Pilinszky, Kondor Béla, Erdély Miklós, Vujicsics Tihamér - nevek ugyanabból a korból és körből. Korán és tragikusan meghalt költők, festők, zenészek. Nem csak hogy biológiailag nem érték meg az átlagos életkort, hanem a társadalmi megbecsülés is éppen csak megérintette őket. Ám haláluk óta alakjuk egyre nő.

Barátok, tisztelők beszélnek ebben a kötetben versben, grafikában és visszaemlékezőként az interjúkat készítő, az emlékezéseket, rajzokat és fotográfiákat összegyűjtő Bogyay Katalinnak Pilinszky Jánosról, halhatatlan kortársaink egyikéről. Agh Istvántól Zalán Tiborig terjed a költők és művészek sora. Csak néhány név közülük: Raj Tamás, Nemes Nagy Ágnes, Károlyi Amy, Konrád György, Mészöly Miklós...

(380,- Ft)

lampont 12

Korszakalkotó és korszakteremtő költők, minden részecskéjükben új anyagból felépülő költői világegyetemek keletkezése a líra kozmoszában szinte törvényszerűen támaszt új felekezetet a kortárs olvasók, majd az utókor táborában, ahogyan ezt a befogadástörténetnek a valóban rendkívüli költői életművek mentén létrejövő színeképe, így a "magyar Orpheus", vagyis - műfajjelző alcíme értelmében - a nemrégiben elhunyt Weöres Sándor emlékezetére összeállított testes gyűjtemény kézzel foghatóan is reprezentálja ezt a régi igazságot.

Személyes emlékezésekből, magánlevelekből, tudós elemzésekből, nemes veretű esszékből, novellaszerűen ábrázolt történetekből és versekből; hajdanvolt mestereinek, nemzedéktársainak és az utána következők sokaságának az irodalom valamennyi műfajában keletkezett szötteéséből állt össze ez az emlékkönyv, amelyet egy soha nem volt költői fényjelenség visszfényének éppúgy nevezhetnénk, mint - egy általa meghonosított kifejezéssel élve - kritikai rongyszőnyeglenyomatnak, amely jó fél évszázadon át a rendkívüli teremtmény alkatát és életpályát felelő párhuzamosaként őrizte a költői életmű ábráinak és rejtelmeinek az értelmező és megfajlásra törekvő kísérleteit.

S, hogy csupán csak jelzészerűen néhány névvel is érzékeltessek a fájóalmas kényszerből, de nemes, mondhatni a legmagasztosabb rendű célból létrejött antológia szereplőit: Kosztolányi Dezső atyáinak és szeretetteljesen bátorító levelei a még ismeretlen csodagyerek kisdiákhoz éppúgy helyet kaptak benne, mint Illyés Gyula hajdani, Nyugat-beli kritikája a költő első verseskötetéről, vagy Németh László naplójegyzetei, Hamvas Béla irodalomtörténeti patinájú, de jóformán hozzáférhetetlen kritikái - és természetesen a kortárs magyar irodalom életében tevékenykedő, különböző írónemzedékekhez tartozó költők, írók, kritikusok rengeteg kiválósága.

(121,- Ft)

Weöres Sándor: Talán az utolsó
szonett...

Talán az utolsó szonett
a végső édesség, sosem goromba,
de itt már gonoszú összetiporva
sok bús és víg dal temetője lett

a varázs száz féle kolompja,
a nagy érc-öntő és kis amulett.
Most mivel pótoljuk? mi lett
éjjel-nappal tavaszi lombja

felgyűjtve és betöltve a teret?
Az ige él még, de ki az, ki mondja?
Nem az, ki pusztulni szeret,

nem az, ki belefúlna vígalomba.
Ézért az első berogyott tető
jóvá nem tehető.

Pilinszky János: Szabadulás

Először, mi a szekrényben volt.
Másodszor, mi az ágy fölött, a
polcon.

Benézett még az ágy alá is,
majd falhoz állt az összegöngyölt
utipoggyászt maga elé helyezve.

Volt elég idő számbavenni,
mi kimaradt.
Néhány pofon.
Kihűlt ebéd.
Mosókonyha.
Vaskarikára kötözött kéz.

Egy édes-édes ölelésre gondolt,
és össze-vissza kaszabolta
az utipoggyász.

Kútbanézó - 1987

Kráter - 1974-75

A VÁROST a történelem sokféle jelmezbe öltöztette. Ez a kel-
léktár itt hever előttünk, itt sorakoznak az egymást követő
bálok kellékei, csak meg kell keresnünk őket.
Igaz némelyikkel a meg-megújuló utókor méltatlanul bánt, ka-
catnak, kidobandónak találva; ezek a díszletek ezért nem tárul-
koznak elének nap nap után, szégyenlősen bújnak meg pincékben,
hátsó udvarokon, föld alatt, felfedezőkre várva.
A VÁROS kövei titkot rejtenek, de ezt örömmel súgják füledbe:
te magad is részese lehetsz e hajdanvolt báloknak, magadra
öltheted a jelmezeket, ha van idő lépted lassítására, ha van
mersz letérni a megszokott útról. A Kövek cinkosan mosolyog-
nak rád, csavargásra csábítva.

Pest város falai

Pest legrégebbi építészeti emlékei a XV. század közepéről valók. 1440 és 1470 között épült fel a várost övező várfal, s ennek töredékes marad-
ványai a mai napig fellelhetőek. Tulajdonképpen a jelenlegi városszerke-
zet is árulkodó, a Kiskörút illetve észak felől a Deák Ferenc utca bér-
háza pontosan ennek vonalát követik.

A fal átlagosan 6 m magas és 2 m vastag volt, rajta gyilokjáró futott
végig pártázatos, lőréses mellvéddel, négy egész és nyolc fél rondellával
megerősítve. /Itt érdekes megjegyezni, hogy az egyik ilyen rondellában -
mely a Dunaparton állott - tartották az első magyar nyelvű színielőadá-
sokat. /A várnak három kapuja volt, nevüket a rajtuk keresztül elérhető
városokról kapták.

A várfalnak a történelem során igazi védelmi feladata sohasem volt, ta-
lán ennek is tudható be, hogy már az első időkben is lakóházak tá-
maszkodtak hozzá mindkét oldalról. Az ilyen beépített részek őrzik máig
is a városfal töredékeit, azon részeket, melyek szabadon állva maradtak,
a XVIII. század végén elbontották. Szerencsére az előzőekre is számos
példa akad, különösen a déli oldalon.

A Várház térről ha betérünk a Só utcába, annak végén egy kis teret ta-
lálunk. Itt szinte teljességében figyelhető meg a várossfal, annak jelleg-
zetesen szögletes pártázata, s képet kaphatunk egykori méreteiről, töme-
géről. Egyúttal jó példa arra, ahogy a hozzáépített többszintes bérház,
mintegy maga alá gyúri a Várfalat. Ha innen a Bátya utcán tovább sétá-
lunk, szinte valamennyi ház udvarán található valamilyen emlék, ezek kö-
zül is a legteljesebb a 17. sz. épületben. Itt egy torony és a gyilok-
járó egykori részletei is megmaradtak, mindezt néhány - kissé megkopott -
tabló magyarázata kíséri. Ebbe az udvarba feltétlenül térjünk be, bár a
házmester néni kissé morog az idegenekre. /Legjobb nem nyúlni semmihez. /
Innen csakhamar elérjük a Kecskeméti utca elejét, ahol egykor a Kecse-
méti kapu emelkedett. Az itteni foghíjak tűzfalai sokáig árulkodtak erről,
míg nem az újonnan épült szálloda eltakarta azt. Az építők azonban gon-
doltak erre a várostörténeti emlékre, és a földszinti kávézó falát a
múltat idézve alakították ki.

A Múzeum körúton, vagy az ezzel párhuzamos Magyar utcán tovább sétálva,
az udvarok szintén falmaradványokat őriznek, bár egyre töredékesebbeket.
Az utolsó ilyen a 21. sz. házban található.

Az Astóriát érintve - ahol a hajdani Hatvani kapuról az aluljáróban
elhelyezett kőtáblán olvashatunk - a Tanács körút íve még mindig a vá-
rossfalat követi. Am a XVIII. századi építkezések teljesen eltüntették,
különösen az itt emelt Invalidusok Palotájának - ma Központi Városhá-
za - tömbje. Erdemes eljátszani a gondolattal, hogyha az itt húzódó, vá-
roskép szempontjából kimondottan csúnya és minél előbb lebontandó ba-
zársor helyén rekonstruálnák az egykori várossfalat, eredeti méretében
és eredeti helyén. Erdemes zsínfoltot jelentene.

Sétánk a Váci utca elején ér véget, ahol az új díszburkolatba - az e-
lőzetes feltárások eredményeképpen - kirakták a fal és az itteni Váci
kapu alaprajzát.

KOMOLY ZENE

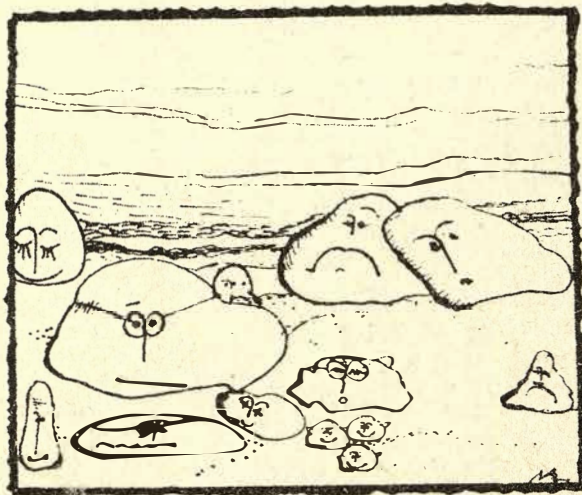
FEBRUÁRI KONCERTAJÁNIAI

18.	Budapesti Filharmoniai Társaság Zenekara	Operaház
h.	-vezényel: Jacques Mercier, közreműködik:
Jandó Jenő (zongora)
<u>Liszt: A-dúr zongoraverseny</u>
Berlioz: Fantasztikus szimfónia	
19.	A Magyar Rádió és Televízió Szimfonikus Zenekara	Nemzeti Galéria
k.	-vez: Kollár Imre-
<u>Mozart: hangverseny</u>
Benkó Dixieland Band -km: Berki Tamás (ének)
Dixieland világslágerek	11.00
Pesti Vigadó
20.	<u>Liszt Ferenc Kamarazenekar</u>	Kongresszusi
sze.	-vez: Lukács Ervin, km: Sebők György (zongora)-
<u>Mozart: g-moll szimfónia</u>
Mentre ti lascio-hangversenyárja
Esz-dúr zongoraverseny	Központ
21.	Magyar Állami Énekkar és Hangversenyzenekar	Zeneakadémia
cs.	-vez: Kobayashi Ken-Ichiro, km: Jandó Jenő (zongora)-
<u>Ravel: Pavane egy infánsnő halálára</u>
D-dúr zongoraverseny balkézre
Debussy: Három nocturne
<u>Ravel: Daphnis és Chloé - 2. szvit</u>	
22.	<u>Bartók Vonósnégyes</u>	Bartók Emlékház
p.	<u>Mozart: Esz-dúr vonósnégyes</u>
F-dúr vonósnégyes
Kecskés-együttes
Művészeti vez: L. Kecskés András
<u>Kájon János (Csiksumlyó): Cantinale, 1676</u>
Albert Schweitzer Kórus és Kamarazenekar
Pergolesi: Stabat Mater	18.00
Zeneakadémia
Kisterem
Óbudai Társaskör
24.	Benkó Dixieland Band -km: Berki Tamás (ének)-	Pesti Vigadó
v.	"Las Vegasból New Orleansig"	
25.	Magyar Állami Hangversenyzenekar	Zeneakadémia
h.	-vez: Kobayashi Ken-Ichiro, km: Jandó Jenő
<u>Hangverseny Leonard Bernstein emlékére</u>
Bernstein: Candide-nyitány
Gershwin: F-dúr zongoraverseny
<u>Bernstein: West Side Story - szimfonikus táncok</u>	
26.	Szendrey-Karper László gitárestje	Zeneakadémia
k.	Villa-Lobos, Augustin Barrios, Leo Brouwer műveiből	
27.	<u>Liszt Ferenc Kamarazenekar</u>	Zeneakadémia
sze.	-vez: Lukács Ervin-
<u>Mozart: D-dúr szimfónia</u>
C-dúr ("Jupiter") szimfónia	

A koncertek általában 19.30-kor kezdődnek az ettől eltérő időpontokat külön közöljük.

Az imént bejárt sétánk mintegy félórányi időt jelenthetett. Furcsa arra gondolni, hogy ezzel a metropolisz félévezredes városmagját jártuk körbe, s hogy erre az időszakra csupán a bérházak tűzfalába beépült városfal emlékeztet minket.

— Lampont 45

KAVICSOK A TENGERPARTON

Felelős kiadó: Kupcsik József
 Szerkesztette: Okrutay Miklós
 Horváth Endre
 Grafika: Nagy Anna
 Készült a BKE nyomdájában 1000
 példányban
 Nyomdavezető : Jász József

Szerkesztőségi szoba: BKE fő-
 épület I.em. 159.
